

Preventivní program školy (PPŠ)
Školní rok 2022/2023

Základní údaje o škole

Oficiální název školy, pro kterou platí tento PPŠ	Základní škola s rozšířenou výukou jazyků, Praha 13, Bronzová 2027
Ředitel školy	Mgr. Alena Šoukalová (aktuálně v pracovní neschopnosti)
Telefon	+420 235 514 369
E-mail	reditel@zs-bronzova.cz

Školní psycholog	Mgr. Petra Jurečková
Telefon	+420 235 514 356
E-mail	petra.jureckova@zs-bronzova.cz

Výchovný poradce pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	Mgr. Pavlína Tomsová
Telefon	+420 235 514 369
E-mail	pavlina.tomsova@zs-bronzova.cz

Školní metodik prevence (ŠMP)	Bc. Josef Chamula
E-mail	josef.chamula@zs-bronzova.cz

	Počet tříd	Počet žáků	
ZŠ – I. stupeň	15	360	
ZŠ – II. stupeň	12	280	
Celkový počet učitelů ve škole			47

Současná situace ve škole

Školu tvoří jedna budova (pavilon), včetně dvou tělocvičen, venkovního hřiště a dopravního hřiště. Škola je úplná, nabízí vyučování pro žáky od 1.-9. ročníku. Škola nabízí také rozšířenou výuku jazyků, anglický jazyk je vyučován od první třídy, německý jazyk od 5. třídy a třetí jazyk je vyučován ve formě povinně volitelného předmětu v 8. třídě (jedná se o jazyk španělský nebo konverzace v jazyce anglickém či německém).

Součástí školního poradenského pracoviště je kromě výchovného poradce a metodika prevence také školní psycholog, na kterého se žáci mohou obrátit v případě osobních či rodinných problémů.

Škola dále spolupracuje s PPP pro Prahu 5 a to zejména v oblasti péče o děti se SVP.

Počet žáků školy zůstává stabilní. Dlouhodobě je sledován zvýšený počet žáků s OMJ, který byl v posledních měsících navýšen v souvislosti s aktuální situací na Ukrajině. V rámci multikulturní výchovy jsou žáci seznamováni se specifickou kulturou a historií zemí, ze kterých pocházejí jejich spolužáci s OMJ. Třídní učitelé poté pomáhají při adaptaci a inkluzi nových žáků ze zahraničí do třídních kolektivů.

Výskyt prevence rizikového chování je dlouhodobě stabilní. Podle výsledků opakovaných dotazníkových šetření a rozborů záznamů vedených metodikem prevence a školním psychologem se škola stále nejčastěji potýká se vztahovými problémy v rámci třídních kolektivů, s projevy agresivity a nesnášenlivosti. Nelze vyloučit, že se vzhledem k situaci inkluze a multikulturního začleňování, budou vyskytovat projevy rasismu a xenofobie.

V oblasti prevence je na škole od roku 1995 realizován projekt Říkám ANO zdravému životnímu stylu. Hlavním cílem programu je podpora zdravého životního postoje v kombinaci s prevencí rizikového chování včetně protidrogové prevence. Témata prevence jsou součástí ŠVP a jsou zaštiťovány příslušnými učiteli. Školní psycholog provádí pravidelně sociometrická screeningová šetření s následnou skupinovou prací s ohroženými třídními kolektivy. V oblasti všeobecné primární prevence škola dlouhodobě spolupracuje s Útvarem prevence Městské policie hl. m. Prahy (osobní bezpečnost, bezpečnost na internetu) a organizací Proxima Sociale, která ve škole realizuje programy primární prevence.

Stanovení cílů primární prevence

Škola bude i nadále pokračovat v zavedeném programu všeobecné primární prevence a rovněž bude prostřednictvím školního psychologa, školního metodika prevence, výchovného poradce i dalších pověřených osob reagovat na aktuální problémy, které se vyskytnou v průběhu školního roku. Na základě monitoringu výskytu rizikových faktorů v minulých letech došlo ke stanovení následujících cílů:

Cíl 1	Zvýšit citlivost žáků na prvky agrese mezi spolužáky – prevence šikany.
Ukazatele dosažení cíle	Rozhovor s třídním učitelem, provede ŠMP.
Zdůvodnění cíle	Prvky agrese a jiného nenávistného chování se mohou vyskytnout v jakékoli třídě a jsou nejčastěji zmiňovaným problémem ve třídách napříč školou. Cílem je včas vyhledat a preventivními aktivitami zapůsobit, pokud se u třídy či jednotlivce objeví náznaky agrese (např. ostrakizace). Zároveň jsou tyto aktivity automaticky zařazovány do preventivního programu pro 5. třídy.
Návaznost na dlouhodobé cíle	Dlouhodobou strategií školy je podporovat žáky v klidném a rozumném řešení konfliktů bez agrese.

Cíl 2	Zlepšení mezivrstevnických vztahů ve třídě.
Ukazatele dosažení cíle	Sociometrická měření, snížení frekvence konfliktů mezi vrstevníky.
Zdůvodnění cíle	Ze záznamů školní psycholožky a z rozhovorů s třídními učiteli vyplývá, že vztahové vrstevnické problémy bývají jedním z nejčastějších problémů, se kterými se žáci přichází ke školní psycholožce svěřit.
Návaznost na dlouhodobé cíle	Dlouhodobým východiskem školy je udržet přátelské vztahy a kolektivy na škole. Zároveň je snaha naučit žáky fungovat bez prvků agrese.

Cíl 3	Zvýšení citlivosti a tolerance vůči jiným kulturám.
Ukazatele dosažení cíle	Kvalitativní rozhovor s třídními učiteli, nízký záznam prvků rasismu a xenofobie, včetně záznamů ŠMP a školní psycholožky.
Zdůvodnění cíle	Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu žáků z odlišného jazykového i kulturního prostředí je nutné předcházet potenciálnímu vzniku nesnášenlivosti.
Návaznost na dlouhodobé cíle	Dlouhodobým cílem školy je žáky školy naučit pracovat a vycházet nekonfliktně a tolerantně s osobami, které jsou odlišné.

Cíl 4	Rozvoj sociálních dovedností a kompetencí žáků.
Ukazatele dosažení cíle	Kvalitativní rozhovory s žáky a učiteli, dotazníkové šetření s žáky na začátku a konci školního roku.
Zdůvodnění cíle	Sociální dovednosti a kompetence jsou nedílnou součástí předmětu Výchova ke zdraví a Výchova k občanství. Tyto dovednosti jsou rozvíjeny s ohledem na výchovu žáka jako řádného občana s kvalitními dovednostmi „do života“.
Návaznost na dlouhodobé cíle	Cílem je, aby žáci získali takové sociální kompetence, které jim usnadní fungování v třídních kolektivech i v budoucím životě.

Soubor realizovaných aktivit

a) Bloky ve výuce zaměřené na prevenci rizikového chování v rámci ŠVP

Ročník/pololetí	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace	Vyučující
1./1.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Bezpečná cesta, bezpečné chování v dopravě	4 hodiny	dle rozvrhu
1./2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Ekologie a životní prostředí	1 hodina	dle rozvrhu
1./2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Ekoslunovrat – třídění odpadu, ekologie	3 hodiny	dle rozvrhu
1./2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Eko soutěž – den Země	3 hodiny	dle rozvrhu
1./2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Zdravý životní styl	2 hodiny	dle rozvrhu
1./2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Den bezpečnosti	3 hodiny	dle rozvrhu
1./2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Zdravé zuby	4 hodiny	dle rozvrhu
1./2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Ochrana proti šikaně, zneužívání a týrání	2 hodiny	dle rozvrhu
1./2.	Tělesná výchova	Člověk a jeho zdraví	Zdravověda – první pomoc	1 hodina	dle rozvrhu
3./1.+2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Bezpečné chování	4 hodiny	dle rozvrhu
3./2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Chráníme přírodu	2 hodiny	dle rozvrhu
3./2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Pečujeme o své zdraví	6 hodin	dle rozvrhu
3./1.	Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Zásady slušného chování	2 hodiny	dle rozvrhu
3./1.	Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Odlíšné životní situace	4 hodiny	dle rozvrhu
3./1.+2.	Matematika	Člověk a zdraví	Hospodaříme s financemi	6 hodin	dle rozvrhu
5./1.+2.	Přírodověda	Člověk a jeho svět	Bezpečné chování	4 hodiny	dle rozvrhu
5./2.	Přírodověda	Člověk a jeho svět	Rizika v přírodě – přírodní vlivy a ochrana před nimi	2 hodina	dle rozvrhu
5./2.	Přírodověda	Člověk a jeho svět Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo – péče o zdraví, první pomoc	2 hodina	dle rozvrhu
5./2.	Přírodověda	Člověk a jeho svět	Návykové látky a zdraví	3 hodiny	dle rozvrhu
5./2.	Přírodověda	Člověk a jeho svět	Partnerství, manželství, rodičovství, základní sexuální výchova	3 hodiny	dle rozvrhu
5./2.	Přírodověda	Člověk a jeho svět	IZS – mimořádné události	2 hodiny	dle rozvrhu
7./1.	VKZ	Bezpečné chování, zdravotní, poruchy pohl. identity	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví	5 hod.	dle rozvrhu
7./1.	VKZ	Stravovací návyky, poruchy příjmu potravy, pitný režim	Výživa a zdraví	4 hod.	dle rozvrhu
7./1.	Přírodopis	Zdravověda	Paraziti	3 hod.	dle rozvrhu
7./2.	VKO	Ekologie a vztah k životnímu prostředí	Vztah člověka k přírodě	Dle ŠVP	dle rozvrhu
7./2.	VKZ	Bezpečné chování, zdravotní	Ochrana před přenos. chorobami	4 hod.	dle rozvrhu
7./2.	VKZ	Nebezpečí návykových látek, kriminalita, delikvence, šikana, kyberšikana, gamblerství...	Auto-destruktivní závislosti	4 hod	dle rozvrhu
7./2.	VKZ	Bezpečné chování, zdravotní, první pomoc, dopravní výchova...	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí	7 hod.	dle rozvrhu
7./2.	Přírodopis	Ekologie a vztah k život. prostředí	Ochrana živočichů	1 hod.	dle rozvrhu

9./1.	VKO	Rasismus a další formy nežádoucího chování	Člověk a náboženství	Dle ŠVP	dle rozvrhu
9./1.	VKZ	Zdravověda, stravovací návyky, pitný režim	Podpora zdraví a její formy	3 hod	dle rozvrhu
9./1.	VKZ	Ekologie a vztah k životnímu prostředí	Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví	3 hod.	dle rozvrhu
9./1.	VKZ	Bezpečné chování, zdravotní péče, první pomoc	Ochrana před chron.nepřenos. chorobami a před úrazy	3 hod.	dle rozvrhu
9./1.	Chemie	Ekologie a vztah k život.prostř.	Jaderná energie-radioaktivita	2 hod	R. Hruban
9./2.	VKO	Ekologie a vztah k životnímu prostředí	Globální svět	Dle ŠVP	dle rozvrhu
9./2.	VKO	Rasismus a další formy nežádoucího chování	Já a společenský systém	Dle ŠVP	dle rozvrhu
9./2.	VKZ	Bezpečné chování, zdravotní péče, první pomoc, nebezpečí návykových látek	Seberegulace a sebeorganizace činností a chování	7 hod.	dle rozvrhu
9./2.	VKZ	Manipulativní a agresivní chování	Manipulativní reklama a informace, sekty	3 hod.	dle rozvrhu
9./2.	Chemie	Nebezpečí návykových látek	Alkoholy	2 hod	dle rozvrhu
9./2.	Chemie	Ekologie a vztah k život.prostř.	Chemie a společnost-plasty, umělá vlákna, hnojiva...	4 hod.	dle rozvrhu
9./2.	Chemie	Nebezpečí návykových látek	Léčiva a návykové látky	1 hod	dle rozvrhu
9./2.	Přírodopis	Bezpečné chování	Mimořádné události způsobené přírod. vlivy	2 hod.	dle rozvrhu
9./1.+2.	Chemie	Ekologie a vztah k život.prostř.	Paliva – uhlí, ropa, zemní plyn	4 hod.	dle rozvrhu
9./1.+2.	Přírodopis	Ekologie a vztah k život.prostř.	Horniny–význam a využití, půda, voda, podnebí	6 hod	dle rozvrhu

Zkr.: VKO: výchova k občanství, VKZ: výchova ke zdraví

Dále je možné zařadit aktivity nad rámec standardní výuky, které souvisí s prevencí rizikového chování. Tyto aktivity jsou vždy předem probrány s vedením školy, školním metodikem prevence a školním psychologem.

Příklady vybraných aktivit:

- Exkurze nebo výstavy (např. návštěva Kontaktního centra)
- Divadelní, hudební a filmová představení (např. edukativní dokumenty, filmy)
- Aktivity produkované přímo žáky (např. divadlo)
- Charitativní akce (např. sběr oblečení pro děti bez domova)

Zákonný zástupce je o konání akce předem informován prostřednictvím elektronické žákovské knížky nebo e-mailem.

b) Programy primární všeobecné prevence realizované organizací Proxima Sociale o.p.s.

Cílovou skupinou programů jsou žáci základních nebo středních škol ve věku od 6 do 18 let v Praze a ve Středočeském kraji, kteří nejsou, nebo není známo, že by byli ve větším rozsahu zasaženi užíváním návykových látek nebo jiným rizikovým jevem.

Náplní jednotlivých bloků programu je práce s třídou prostřednictvím diskusí, výkladů, nácvikových, sebepoznávacích, výtvarných, pohybových a relaxačních technik. Vybrané programy reagují na aktuální situaci školy a rozvíjejí vlastní mechanismy školy pro podporu zdravého způsobu života. Témata bloků se týkají různých oblastí, například komunikace a zdravého sebeprosazení, předcházení šikany, sexuality, závislosti na návykových látkách, a jsou rámcově uspořádána do ročníků.

c) Preventivní aktivity v rámci projektových dní

Název programu	Uklid'me Česko
Typ programu	Projektový den
Stručná charakteristika programu	Ekologický program pro žáky v návaznosti na vedení k modernímu životnímu stylu
Realizátor	Pedagogové, vedení školy
Cílová skupina	Všichni žáci školy
Návaznost programu na cíle PPŠ	1, 2, 3, 4
Ukazatele úspěšnosti	Splnění zadaných úkolů při dodržení pravidel spolupráce.

d) Preventivní aktivity organizované dalšími subjekty

Název programu	Bezpečné chování
Typ programu	Všeobecná primární prevence
Stručná charakteristika programu	Zaměřeno na různé oblasti – kontakt s cizí osobou, bezpečný pohyb na internetu, bezpečnost na ulici
Realizátor	Policie ČR
Cílová skupina	Žáci 1.- 3. tříd
Návaznost programu na cíle PPŠ	1, 2, 3, 4
Ukazatele úspěšnosti	Splnění zadaných úkolů.

Evaluace programu

Ve školním roce 2021/2022 proběhla všeobecná primární prevence primárně pod taktovkou organizace Proxima Sociale, o.p.s., se kterou škola dlouhodobě spolupracuje. Program se týkal žáků 6.-9. ročníků, kde byla probírána témata s ohledem na věk a zájem žáků. Pro první stupeň byly realizovány programy na přání třídních učitelů s ohledem na aktuální situaci a dění v dané třídě. Realizace těchto programů proběhla v kooperaci se školní psycholožkou Mgr. Markétou Slížkovou.

V některých třídách, zejména na prvním stupni, proběhly intervence školního metodika a školního psychologa při podezření na šikanu. Po vyšetření situace nebyla šikana v žádném z případů shledána. Další intervence, které proběhly, opět ve spolupráci se školní psycholožkou, se nejčastěji týkaly osobních problémů žáků, kteří řešili neúspěch ve škole, špatnou rodinnou situaci či jiné osobní těžkosti. Učitelům i žákům byla nabídnuta pomoc v náročných životních situacích prostřednictvím e-mailů od školní psycholožky, která nabízela a propagovala různé možnosti pomoci (telefonní, ambulantní apod.). Zároveň byly vyvěšeny i plakáty odkazující na dané služby.

Hodnocení programu primární prevence ve školním roce 2022/203 bude prováděno na konci školního roku. Vzhledem k narůstajícímu počtu podezření na šikanu, kterou často oznamují zákonní zástupci žáků, došlo ke shodě se zastupující ředitelkou Mgr. Pavlínou Tomsovou, že bude v tomto školním roce vhodná osvěta rodičů v tématu šikany (zejména rozlišení, co je a není šikana, jak se projevuje, jak postupovat v případě podezření na ni). Tato osvěta by mohla proběhnout jako dobrovolná beseda pod vedením odborníka z praxe. Zároveň by bylo dobré znovu připomenout všem učitelům, jaký je metodický postup při podezření na šikanu a jeho řešení ve škole (a případně i mimo ni).

Seznam odborných pracovišť v Praze 5

- SPC Zlíchov
- Psychoterapie Anděl
- AdiCare – terapeutické programy pro mládež
- Mgr. Kamila Prokešová – psycholog a dětský psycholog Praha 5
- Dům tří přání
- Mudr. Jan Klimpl – psychiatr
- Ambulantní péče Praha 5 – detašované pracoviště SVP Klíčov
- Zařízení pro děti – cizince (DÚ, SVP)
- Linka bezpečí

V Praze dne 01.09.2022

Bc. Josef Chamula